

Številka: 018-123/2022-6

Datum: 16. 11. 2022

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Tadeje Pušnar kot predsednice senata ter Aleksandra Petrovčiča in Marka Medveda kot članov senata v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Storitve gradbenega nadzora pri izvajanju investicije "Gradnja Zdravstvenega doma Nova Gorica - III. faza"*«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja LOKAINŽENIRING d.o.o., Kapucinski trg 8, Škofja Loka, ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Marovt in partnerji, d.o.o., Rozmanova ulica 12, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Mestna občina Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, Nova Gorica (v nadaljevanju: naročnik) dne 16. 11. 2022

odločila:

1. Zahtevk za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov postopka pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o naročilu male vrednosti je bilo na portalu javnih naročil objavljeno 21. 4. 2022, pod št. objave JN002608/2022-W01; dne 29. 4. 2022, 6. 5. 2022 in 17. 5. 2022 so bili na portalu objavljeni še popravki (pod št. objav JN002608/2022-K01, JN002608/2022-K02 in JN002608/2022-K03).

Naročnik je 6. 10. 2022 na portalu javnih naročil (pod št. objave JN002608/2022-ODL01) objavil »**ODLOČITEV O ODDAJI JAVNEGA NAROČILA**«, s katero je javno naročilo oddal ponudniku LEAN.ING d.o.o., Prvomajska ulica 21, Nova Gorica (v nadaljevanju: izbrani ponudnik); iz obrazložitve odločitve izhaja, da je naročnik vlagateljovo ponudbo kot nedopustno izločil iz ocenjevanja, ker vlagatelj ni predložil podrobnega ponudbenega predračuna. Naročnik je še pojasnil, da je v Navodilih ponudnikom jasno določil, da mora ponudnik izpolniti vse ponudbene obrazce; sestavni del ponudbe je tudi podrobni ponudbeni predračun (excel), v katerega se vpiše cena na enoto mere, postavka. V objavi obvestila o naročilu male vrednosti je kot sestavni del

dokumentacije v zvezi z naročilom predložil excel tabelo, ki pa jo je s popravkom z dne 17. 5. 2022 spremenil.

Vlagatelj je 11. 10. 2022 pravočasno vložil zahtevek za revizijo zoper odločitev naročnika o oddaji naročila, s katerim predlaga, naj se zahtevku za revizijo ugotovi in se mu povrne priglašene stroške pravnega varstva. Pojasnjuje, da je njegova ponudba glede na merila najugodnejša. Meni, da odločitev naročnika ni pravilna, saj je priložil vse obrazce, za katere je naročnik v »*POPRAVKI1 RAZPISA*« jasno zahteval, da jih je treba predložiti. Nikjer v popravku razpisa pa ni bilo določeno, da je kot sestavni del ponudbe treba predložiti tudi podroben ponudbeni predračun. Naročniku očita kršitev načela transparentnosti, saj da nejasna razpisna dokumentacija ne more iti v škodo vlagatelju. Poudarja, da je naročnik 22. 4. 2022 v objavo na portal javnih naročil posredoval popravek »*VI.3 Dodatne informacije*« in pri tem objavil »*Popravek razpisne dokumentacije – Popravek 1*«; iz tega popravka naj bi izhajalo, da mora ponudnik predložiti naslednje dokumente, ki so priloge razpisa: »*PONUDBENI PREDRAČUN, Menična izjava, Izjava o predložitvi finančnega zavarovanja, Bančna garancija za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti, Seznam kadra, Referenca kadra, Potrdilo o referenčnem projektu – kadri, Reference ponudnika, Potrdilo o referenčnem projektu, Izjava po 35. členu, Izjava o udeležbi fizičnih in pravnih oseb, Vzorec pogodbe*«. Vlagatelj navaja, da je v celoti sledil zahtevam popravka 1 in ponudbi priložil vse navedene obrazce (izpolnjene in podpisane), zato mu ni mogoče očitati nedopustnosti ponudbe, ker ni priložil podrobnejšega ponudbenega predračuna, saj le tega med obrazci, priloženimi popravku 1 Razpisne dokumentacije, ni bilo. Res je bil objavljen, ampak samostojno, ne kot del razpisne dokumentacije, zato vlagatelj ni mogel razumeti, da ga je treba priložiti. Dodaja, da je v skladu z odgovorom na portalu javnih naročil podrobnejši ponudbeni predračun upošteval pri pripravi ponudbe (ni pa ga priložil iz že pojasnenih razlogov), ter da podrobnejši ponudbeni predračun na samo ponudbeno ceno ne vpliva, v posledici česar bi naročnik odsotnost tega dokumenta lahko spregledal kot nebitno napako. Da naročnik ni zagotovil jasnih, natančnih in nedvoumnih informacij glede vprašanja, ali je za dopustnost ponudbe treba priložiti tudi »*Podrobni ponudbeni predračun (specifikacija)*« naj bi izhajalo tudi iz dejstva, da sta bili iz istega razloga zavrnjeni kar dve ponudbi.

Izbrani ponudnik se je o zahtevku za revizijo izjasnil dne 15. 10. 2022. Navaja, da zahtevka vlagatelja ne razume, saj da so bili pogoji v razpisni dokumentaciji zelo jasni, in sicer, da je bilo treba ponudbi priložiti podrobni ponudbeni predračun.

Naročnik je zahtevek za revizijo s sklepom z dne 17. 10. 2022 zavrnil kot neutemeljenega. Uvodoma poudarja, da je (v izpodbijani odločitvi) jasno in nedvoumno navedel, da vlagatelj ni spoštoval popravka z dne 17. 5. 2022; popravek 1, na katerega se sklicuje vlagatelj, je bil objavljen 29. 4. 2022 in vlagatelj pravilno ugotavlja, da z njim ni prišlo do spremembe v specifikaciji ponudbenega predračuna. Iz vsebine zahtevka za revizijo naj bi izhajalo, kot da vlagatelj popravka z dne 17. 5. 2022 sploh ni videl in zaznal, saj se v zahtevku za revizijo sklicuje le na popravek 1. Če bi vlagatelj spremljal portal javnih naročil, bi videl, da je bilo objavljenih več popravkov, samo zadnji popravek (z dne 17. 5. 2022) pa je sprememba specifikacije ponudbenega predračuna, kot posledica objave odgovora na portalu javnih naročil 17. 5. 2022 ob 8.09, kjer je naročnik jasno napovedal spremembo specifikacije ponudbenega predračuna. Naročnik v nadaljevanju podrobneje predstavlja vsebino razpisne dokumentacije, relevantnih vprašanj in odgovorov ter popravkov, objavljenih na portalu javnih naročil v zvezi s predmetnim naročilom. Meni, da mora biti vsakemu ponudniku, ki sodeluje v postopkih javnega naročanja, znano, da se s popravkom spreminja dokumentacija v zvezi z naročilom, ki jo morajo upoštevati pri oddaji ponudbe. Naročniku tako niso razumljiva zatrjevanja in navedbe vlagatelja v zvezi s popravkom 1 z dne 29. 4. 2022, saj se je v izpodbijani odločitvi skliceval izključno in samo na popravek z dne 17. 5. 2022, torej na popravek 3. Tudi sicer vlagatelj ni predložil niti prvotne specifikacije ponudbenega predračuna, kot je bilo že prvotno zahtevano – zahtevana je bila

predložitev vseh ponudbenih obrazcev, specifikacija ponudbenega predračuna pa je obrazec v prilogi dokumentacije v zvezi z naročilom. Dodaja, da ni nikjer določil ali navedel, da specifikacija ponudbenega predračuna nadomešča obrazec »*Ponudbeni predračun (word)*«, kot to navaja vlagatelj. Vlagatelju očita, da pri pripravi ponudbe ni deloval dovolj skrbno; dejstvo, da poleg vlagatelja še en ponudnik ni sledil zahtevam naročnika, pa ni v nejasnosti in dvoumnosti navodil naročnika, pač pa v površnem in neskrbnem ravnanju teh dveh ponudnikov; ostali štirje ponudniki so ravnali skrbno in oddali zahtevane dokumente. Naročnik končno še meni, da umanjkanje strukture ponudbene cene (specifikacije ponudbenega predračuna) ne more predstavljati nebitvene napake, kajti v kolikor specifikacija ni priložena, naročniku ni znana vsebina in struktura ponudbene cene – torej kaj in v kolikšni vrednosti so storitve vključene v končno ponudbeno ceno. V primeru poziva na dopolnitev ponudbe bi prišlo do spremembe v ponudbenem predračunu in do sestave nove ponudbe, kar pa ni dopustno.

Vlagatelj se je do navedb naročnika opredelil z vlogo z dne 19. 10. 2022, s katero prereka vse navedbe naročnika kot neresnične in neutemeljene. Zanima, da je vsakemu ponudniku, ki sodeluje v postopkih javnega naročanja, znano, da se s popravkom spreminja dokumentacija v zvezi z naročilom, ki jo morajo upoštevati pri oddaji ponudbe, če popravek ni izrecno naveden kot sestavni del razpisne dokumentacije, ki je bila objavljena in kasneje popravljena; zadevno navedbo naročnika označuje kot pavšalno in neutemeljeno. Seveda se je v zahtevku za revizijo skliceval na popravek razpisne dokumentacije, ki je bil objavljen, ker je razumel, da so v popravku razpisa zajeti vsi obrazci, ki jih je treba izpolniti, podpisati, žigosati in posredovati naročniku do roka za oddajo ponudb; to je tudi namen popravka in izhaja že iz samega naziva »*popravek*«. Zahtev razpisa naj ne bi bilo mogoče razumeti na način, da je poleg popravka še en popravek. Odgovora naročnika z dne 17. 5. 2022 – ker ni bil sestavni del popravka iz razpisa – ni bilo mogoče razumeti kot novega popravka razpisa. Vlagatelj dodaja, da spremembe v popravku predračuna na samo višino ponudbe ne vplivajo in se z njimi ponudbena vrednost ne more spremeniti. Morebitne spremembe, na katere opozarja naročnika, naj bi se nanašale na fazo izvedbe, jasnih določil, pod katerimi bi lahko prišlo do spremembe pogodbe, pa v razpisu ni. Poleg tega naj bi imel naročnik sedaj dva predračuna, saj pravi, da prvotno objavljen popravek še vedno velja. Vse navedeno po oceni vlagatelja kaže na nejasnost in dvoumnost razpisne dokumentacije.

Naročnik je na vlagatelja, pooblaščenca vlagatelja in na Državno revizijsko komisijo dne 25. 10. 2022 naslovil pripravljalno vlogo z dne 21. 10. 2022, št. 430-10/2022-40, s katero vztraja pri svojih predhodnih navedbah.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu in preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika, je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Med strankama je sporno, ali je naročnik utemeljeno zavrnil vlagateljevo ponudbo iz razloga, ker vlagatelj v ponudbi ni predložil specifikacije ponudbenega predračuna – dejstvo, da ponudba ni vsebovala specifikacije ponudbenega predračuna pa med strankama ni sporno.

S tem povezane revizijske navedbe je potrebno presojeti z vidika 29. točke prvega odstavka 2. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3), ki določa, da je dopustna ponudba tista, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika. V skladu s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 (pregled in ocenjevanje ponudb ter način

oddaje javnega naročila) naročnik odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji:

- ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in
- ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter izpolnjuje pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Vlagatelj se sklicuje na to, da je priložil vse obrazce, ki so bili zahtevani s popravkom dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (v nadaljevanju tudi: razpisne dokumentacije), ki ga je naročnik poslal v objavo na portal javnih naročil dne 22. 4. 2022. Državna revizijska komisija glede na celotno vsebino vlagateljevih navedb ugotavlja, da se vlagatelj sklicuje na popravek, ki je bil na portalu javnih naročil objavljen 29. 4. 2022 pod št. objave JN002608/2022-K01. Vendar pa ta popravek za presojo ponudb niti ni relevanten, saj je naročnik v nadaljevanju objavil še dva popravka: s popravkom z dne 6. 5. 2022 pod št. objave JN002608/2022-K02 je zgolj spremenil (podaljšal) rok za sprejemanje ponudnikovih vprašanj, rok za oddajo ponudb in čas odpiranja ponudb, s popravkom z dne 17. 5. 2022 pod št. objave JN002608/2022-K03 pa je skupaj s preostalo razpisno dokumentacijo objavil spremenjen obrazec »*Specifikacija ponudbenega predračuna [...]*«, kakor je to napovedal v odgovoru na vprašanje potencialnega ponudnika, objavljenem na portalu javnih naročil 17. 5. 2022 ob 8.09:

»VPRAŠANJE

Spoštovani,

v razpisni dokumentaciji ste predložili Specifikacijo ponudbenega predračuna, ki opredeljuje točno št. ur za posameznega nadzornika. Ne glede na vaše podane odgovore na to temo, vam sporočamo, da se po takem predračunu storitve obračunavajo glede na št. opravljenih ur in nikakor ne more biti v tistih urah obračunanih več ur - tako, kot ste vi napisali. Tako se dela po "kavbojsko" in tega si JAVNI naročnik ne sme privoščiti. V predračunu je toliko ur po toliko EUR in kar je več, so dodatna dela. Tudi vaš vzorec pogodbe je škodljiv za ponudnika in kot tak ne more biti sprejet, kaj šele podpisan. Prosimo za ustrezno spremembo 6. in 7. člena vzorca pogodbe, saj je taka pogodba škodljiva za ponudnika. Ponudnik ne more nase sprejeti stroškov podaljševanja pogodbe, ki niso na njegovi strani in zanje ni odgovoren!

Prosimo za podaljšanje roka za postavitev vprašanj in podaljšanja roka za dostavo ponudb, saj je od vaših odgovorov odvisna priprava ponudbe.

Lep pozdrav

ODGOVOR

Naročnik bo objavil popravek predračuna, ki ga morajo ponudniki upoštevati pri oddaji ponudbe. Ob tem naročnik dodaja, da je podano ocenjeno število ur za posamezno vrsto nadzora, pri čemer pa mora izvajalec sam oceniti, kolikšna je potrebna in pričakovan obseg storitev, ki jih poda v kompletu lkos za posamezno vrsto nadzora.«

Izhajajoč iz primerjave vsebine prvotno objavljene razpisne dokumentacije (datoteka »OBJAVA.zip«, dosegljiva prek spletne povezave v objavi JN002608/2022-W01), prvega popravka (datoteka »NADZOR.zip«, dosegljiva prek spletne povezave v objavi JN002608/2022-K01) in tretjega popravka (datoteka »POPRAVEK.zip«, dosegljiva prek spletne povezave v objavi JN002608/2022-K03) gre ugotoviti, da je bil v vseh teh objavah kot del razpisne dokumentacije

vsebovan tudi obrazec »*Specifikacija ponudbenega predračuna* [...]«, pri čemer je bila – kot že pojasnjeno zgoraj – vsebina tega obrazca spremenjena z objavo tretjega popravka: v prvotni različici je naročnik navedel ocenjeno število ur, ponudniki pa naj bi vpisali ceno na enoto (tj. na uro), v spremenjeni različici pa so ponudniki sami ocenili število ur in podali ceno za kompletno storitev. Ni torej mogoče soglašati z naročnikom, da popravek, objavljen pod št. objave JN002608/2022-K01, ni vseboval specifikacije ponudbenega predračuna.

Iz zahtevka za revizijo in iz vloge z dne 19. 10. 2022 ni mogoče razbrati, zakaj vlagatelj kot relevantno šteje le razpisno dokumentacijo, ki je bila objavljena s popravkom pod št. objave JN002608/2022-K01 dne 29. 4. 2022, ne pa tudi kasnejših popravkov oz. objav. Ni namreč razumljivo stališče vlagatelja, ko navaja, da »[n]i res, da je vsakemu ponudniku, ki sodeluje v postopkih javnega naročanja znano, da se s popravkom spreminja dokumentacija v zvezi z naročilom, ki jo morajo upoštevati pri oddaji ponudbe, če popravek ni izrecno naveden kot sestavni del razpisne dokumentacije, ki je bila objavljena in pozneje popravljena«; Državna revizijska komisija s tem v zvezi pojasnjuje, da naročnik skladno s prvim odstavkom 67. člena ZJN-3 dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, razen tistih sestavnih delov dokumentacije, kjer zaradi oblike, velikosti ali zagotavljanja zaščite datotek to ni mogoče, objavi na portalu javnih naročil, razen če oddaja naročilo po postopku s pogajanjem brez predhodne objave ali konkurenčnem postopku s pogajanjem, v katerem v skladu z b) točko prvega odstavka 44. člena ZJN-3 uporabi izjemo pri objavi obvestila o naročilu. Dokumentacija vsebuje najmanj tiste podatke, ki jih zahteva ta zakon, ter osnutek pogodbe o izvedbi javnega naročila. Kot del te dokumentacije se štejejo tudi informacije, ki jih posreduje naročnik gospodarskim subjektom, sodelujočim v postopku javnega naročanja. Skladno z drugim odstavkom 67. člena ZJN-3 naročnik po izteku roka za prejem ponudb ne sme več spreminjati ali dopolnjevati dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila; informacije, ki jih posreduje naročnik gospodarskim subjektom na portalu javnih naročil ali prek njega, pa se štejejo za spremembo, dopolnitev ali pojasnilo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, če iz vsebine informacij izhaja, da se z njimi spreminja ali dopolnjuje ta dokumentacija ali če se s pojasnilom odpravlja dvoumnost navedbe v tej dokumentaciji. S to določbo v ZJN-3 je skladna tudi določba v 3. točki razpisne dokumentacije: »Naročnik si pridržuje pravico, da dokumentacijo delno spremeni ali dopolni ter po potrebi podaljša rok za oddajo ponudb. Spremembe in dopolnitve razpisne dokumentacije so sestavni del dokumentacije, v zvezi z naročilom.« Skladno s prvim odstavkom 60. člena ZJN-3 naročnik objavi obvestilo o dodatnih informacijah ali popravku, kadar izvaja postopek javnega naročanja, v katerem objavi obvestilo o naročilu iz 3. točke prvega odstavka 52. člena ZJN-3, in spreminja ali dopolnjuje dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila.

Tako iz že citirane vsebine naročnikovega odgovora na portalu javnih naročil kot tudi iz popravka pod št. objave JN002608/2022-K03 dne 17. 5. 2022 je razvidno, da je naročnik spremenil razpisno dokumentacijo v delu, ki se nanaša na specifikacijo ponudbenega predračuna, povsem jasno in nedvoumno pa je tudi navedel, da je to spremembo (torej novo vsebino oz. nov obrazec) treba upoštevati pri oddaji ponudbe. Upoštevaje navedeno tako po oceni Državne revizijske komisije ne more biti dvoma, da je upošteven le tisti obrazec specifikacije ponudbenega predračuna, kot je bil objavljen s popravkom pod št. objave JN002608/2022-K03 dne 17. 5. 2022, ne pa tudi prvotni obrazec, kakor zatrjuje vlagatelj, neutemeljeni pa so tudi vlagateljevi očitki o nejasnosti in netransparentnosti razpisne dokumentacije.

Če je mogoče navedbe vlagatelja v vlogi z dne 19. 10. 2022, da zaradi namena in naziva »popravek« »[...] zahtev razpisa ni bilo mogoče razumeti na način, da je poleg popravka še en popravek«, razumeti v smislu, da vlagatelj zatrjuje dopustnost zgolj enega popravka razpisne dokumentacije, pa za tako stališče ZJN-3 ne daje podlage: določb ZJN-3 ni mogoče razlagati na način, ki bi naročnika omejeval v največjem dopustnem številu popravkov ali ki bi ga celo omejil na zgolj en dopusten popravek.

Ne glede na to, da je za presojo dopustnosti ponudb torej relevantna vsebina razpisne dokumentacije v vsebini, kot je bila objavljena na portalu javnih naročil (vključno) s popravkom pod št. JN002608/2022-K03 dne 17. 5. 2022, pa Državna revizijska komisija pritrjuje naročniku v tem, da vlagatelj ni predložil nikakršne specifikacije ponudbenega predračuna, torej niti ne tiste, ki je bila vsebovana v prvotno objavljeni razpisni dokumentaciji in (v nespremenjeni vsebini) skupaj s prvim popravkom razpisne dokumentacije. V zvezi s tem ne drži argument vlagatelja, da iz razpisne dokumentacije ni izhajala obveznost predložitve tega dokumenta: pod poglavjem »4 Oblika, jezik in stroški ponudbe« razpisne dokumentacije je naročnik med drugim navedel (citirana določba ni bila predmet sprememb):

»Ponudbena dokumentacija mora biti podana na obrazcih iz prilog razpisne dokumentacije, na obrazcih, ki so navedeni v razpisni dokumentaciji ali na po vsebini in obliki enakih obrazcih, izdelanih s strani ponudnika. Naročnik lahko v postopku preverjanja ponudb od ponudnika kadarkoli zahteva, da mu predloži na vpogled originalni dokument. Vsi dokumenti, ki jih predloži ponudnik, morajo izkazovati aktualno stanje, razen kjer je izrecno zahtevan dokument za določeno obdobje oziroma dokument določene starosti.

Ponudnik mora izpolniti vse ponudbene obrazce.«

Upošteva je navedeno je tako utemeljen zaključek naročnika o tem, da vlagateljeva ponudba ne ustreza zahtevam, določenim v razpisni dokumentaciji, ker ni predstavil podatkov, ki so podlaga za skupno ponudbeno ceno (vpisano v obrazec »*Ponudbeni predračun*«), naročnik pa je zahteval, da se te podatke predstavi. Razumljiv je tako pomislek naročnika o tem, da zaradi umanjkanja zadevne specifikacije ne more razbrati, katere storitve in v kolikšni vrednosti so vključene v končno ponudbeno ceno. Upošteva je navedeno tudi ni mogoče soglašati z vlagateljevo (podredno) navedbo o tem, da naj bi nepredložitev specifikacije ponudbenega predračuna predstavljala nebitveno napako, ki naj bi jo naročnik lahko spregledal v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3.

Peti odstavek 89. člena ZJN-3 sicer določa, da če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti gospodarski subjekti, nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, lahko naročnik zahteva, da gospodarski subjekti v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti. Naročnik od gospodarskega subjekta zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam. Predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se lahko nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, je mogoče objektivno preveriti. Če gospodarski subjekt ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti. Očitne ali nebitvene napake naročnik lahko spregleda. Ponudnik v skladu s šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 (razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba) ne sme dopolnjevati ali popravljati svoje cene brez DDV na enoto, vrednosti postavke brez DDV, skupne vrednosti ponudbe brez DDV, razen kadar se skupna vrednost spremeni v skladu s sedmim odstavkom 89. člena ZJN-3, in tistega dela ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila.

Iz določb petega in šestega odstavka 89. člena ZJN-3 ter sodne prakse Sodišča Evropske unije, povezane z institutom dopolnjevanja oz. popravljanja ponudb (npr. zadeve C-599/10, SAG ELV Slovensko in drugi, C-336/12 Manova, C-324/14 Partner Apelski Dariusz, C-387/14 Esaprojekt,

in C-131/16 Archus in Gama), izhaja, da ponudbe po poteku roka za oddajo ponudb načeloma ni mogoče spreminjati oz. popravljati, vendar pa lahko naročnik v določenih primerih od ponudnikov zahteva, da dopolnijo, popravijo, spremenijo ali pojasnijo ponudbeno dokumentacijo. Vendar pa pozivanje k pojasnjevanju, dopolnjevanju ali popravljanju ponudb ni naročnikova dolžnost, pač pa gre le za možnost, za katero se naročnik lahko odloči. Kot je Državna revizijska komisija že večkrat pojasnila (prim. npr. odločitve, št. 018-029/2017, 018-018-068/2017, 018-088/2017, 018-37/2019, 018-98/2020), glede na dikcijo petega odstavka 89. člena ZJN-3 (*»lahko naročnik zahteva«*) je možnost pojasnjevanja, dopolnjevanja ali popravljanja ponudbe odvisna od naročnika – naročnik namreč (ob upoštevanju omejitev iz šestega odstavka 89. člena ZJN-3) v primerih, ki so navedeni v petem odstavku 89. člena ZJN-3, od ponudnika lahko zahteva, da predloži manjkajoče dokumente ali jih dopolni, popravi ali pojasni, nima pa naročnik dolžnosti omogočiti dopolnjevanja ali popravljanja ponudb. Pri odločitvi, ali bo dopustil dopolnjevanje, popravljanje in pojasnjevanje ponudb, naročnik nima popolne diskrecijske pravice, saj mora strogo upoštevati določila lastne dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ter vse ponudnike obravnavati enakopravno. Državna revizijska komisija še dodaja, da se naročnik niti s predmetno dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila ni zavezal k izvedbi postopka pojasnjevanja, dopolnjevanja ali spreminjanja ponudb, saj dokumentacija določb glede pojasnjevanja, dopolnjevanja ali spreminjanja ponudb ne vsebuje.

Če je mogoče navedbo vlagatelja, da je *»[...] pri pripravi ponudbe upošteval tudi podrobnejši ponudbeni predračun [...]«*, skupaj z opombo pri tem delu besedila, v kateri se sklicuje na odgovor naročnika na portalu javnih naročil z dne 17. 5. 2022, razumeti na način, da je vlagatelj pri pripravi ponudbe upošteval specifikacijo ponudbenega predračuna, kot je bila objavljena s popravkom pod št. objave JN002608/2022-K03 dne 17. 5. 2022, pa Državna revizijska komisija končno še pristavlja, da iz nobenega dela ponudbe ne izhaja, katero specifikacijo ponudbenega predračuna je vlagatelj upošteval pri pripravi ponudbe, prav tako pa tudi ne izhaja, da je bila upoštevana specifikacija ponudbenega predračuna v ustrezni vsebini.

Upošteva vse navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj ni izkazal naročnikovih kršitev ZJN-3 ali dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ko je slednji ugotovil, da ponudba vlagatelja ni dopustna, ker ne ustreza njegovim zahtevam iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Državna revizijska komisija je zato, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, vlagateljev zahtev za revizijo zavrnila kot neutemeljenega.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj je v zahtevku za revizijo zahteval povrnitev stroškov, nastalih v predrevizijskem in revizijskem postopku. Ker je zahtev za revizijo neutemeljen, je Državna revizijska komisija, glede na določbo tretjega odstavka 70. člena ZPVPJN, zavrnila vlagateljevo zahtevo za povračilo stroškov, nastalih v postopku.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Upravni spor zoper to odločitev ni dovoljen.

Predsednica senata:
Tadeja Pušnar, univ. dipl. prav.,
članica Državne revizijske komisije

Vročiti (prek portala eRevizija):

- vlagatelj,
- pooblaščenec vlagatelja,
- naročnik,
- izbrani ponudnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve.